

کار من و عمل کرد من است . آیه البته در این مورد است ولی مطلب خیلی مطلب مهمی است که وزن و قیمت اعمالی را بایستی از چند جهت در نظر گرفت به طور کلی، اول مسأله اخلاص است. عمل کوچک اگر با اخلاص توان شود، بزرگ می شود در نزد پروردگار . عمل هر چه بزرگ باشد در انتظار ولی با اخلاص توان نباشد ارزش ندارد، این یک جهت است. از این جهت در آیه قید فی سبیل الله دو جا ذکر می شود. دوم اینکه این عملکرد باید دید چقدر کاربرد و تأثیر در جامعه دارد، تأثیر جهاد در جامعه، حرکت آفرین است، عزت آفرین اس، این مثل کارهای دیگر نیست. از این جهت قرآن مجید اینگونه می گوید {أَجْعَلْتُمْ} آیا شما سقايه حاج (یعنی آب دادن به حاجی ها) که کار عباس بود و عمارة مسجد الحرام که آن هم طلحه یا شیبیه بعد داشت ، (سقايه و عمارة هر دو مصدر می بشنید مثل وقاریه) آیا شما آنها را با ... (شما باید خیلی دقیق باشید در سنجهش اعمال، به قصد و هدف نگاه کنید، به کاربرد و تأثیر نگاه کنید به آن جنبه فداکاری نگاه کنید و تحمل مشقات زیاد، این ها همه را در نظر بگیرید). و آیا شما این دو تا کار را مانند کسی که ایمان به خدا دارد، ایمان به یوم آخر دارد و {جَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللهِ} یکسان مبینید { لَا يَسْتَوْنَ عَنْ دِينِ اللهِ } اینها با هم مساوی نیستند. {وَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ} خداوند ظالمین را هدایت نمی کند هدایت پروردگار چند گونه است :

۱- هدایت عام است. {الذی خلق فسوى و الذی قدر فھی} آیات قرآن
{إِنَّا هَدَيْنَاكُم بِالسَّبِيل إِمَّا شَاكِرٌ وَ إِمَّا كَفُورٌ} یک هدایت عامی خداوند
دارد، این هدایت عام است همه موجودات را شامل است نه تنها انسان و
حیوان حتی جمادات را هم خداوند هدایت کرده است که در چه مسیری
حرکت کنند.

اما يك هدایت خاص داریم که آن توفیق پروردگار است که انسان آن حقیقت را درک کند، این مربوط می شود به توفیق پروردگار، عمل انسان در آن مؤثر است، کسانی که راه راست را بگیرند خداوند {والذین جاهدوا فینا لنھدینهم سبلنا} اما کسانی که منحرف اند در نتیجه ی عمل خودشان فکر انحرافی پیدا می کنند، این است که همیشه مطلب را بر عکس می فهمند، درست درک غنی کنند، آیه اینگونه می گوید {و الله لا یهدی القوم الظالمین} کسانی که ظالم اند، این ها فکرشان انحراف از حقیقت دارد، غنی توانند حقیقت را درک کنند و به آن راه پیدا کنند. شما نباید در سنجیدن اعمال به همان ظاهر نگاه کنید، همه را یکسان حساب کنید. شما باید ۱- به هدف نگاه کنید ۲- به کاربرد و تدبیر نگاه کنید.

بسم الله الرحمن الرحيم

موضع: جهاد   تاریخ: ۱۶/۷/۸۷   جلسه سوم

الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على خاتم الانبياء والمرسلين

سیدنا و نبینا أبا القاسم محمد و على أهل بيته الطيبین الطاهرین المعصومین

سیئما بقیة الله في الأرضين واللعن على أعدائهم أجمعین

بحث ما با توفیق پروردگار متعال درباره جهاد می باشد . عرض کردیم

مقدمتاً چند تا بحث انجام می شود او لین بحث ، اهمیت جهاد یعنی ارزش و

حد جهاد که در اسلام بسیار بسیار بالاست، در این زمینه ابتداً استفاده

می کنیم از آیات قرآن مجید تا بررسد به سایر آثار دینی چند آیه در این

مورد از قرآن مجید به عرض رسید، باز هم آیاتی در قرآن مجید از جمله

این آیه {أَجْعَلْتُمْ سَقَايَا الْحَاجِ وَعِمَارَةً مَسْجِلَّهَرَامَ كَمَنَ آمِنَ بِاللهِ وَالْيَوْمِ

الآخر و جاحد فی سبیل الله لا یستنون عند الله و الله لا یهدی القوم

الظالمین} شأن نزول آیه این است که چند نفر با هم افتخارات خود را

ذکر می کردند که در تفسیر برهان، جلد سوم، صفحه ۳۸۱، ده تا روایت

ذکر می کند در شأن نزول این آیات که چند نفر یکی عباس بن عبدالمطلب

عموی پیامبر یکی هم شیعه که در بعضی از کتاب ها طلحه بن شیعه

نوشته شده است، اما در تفسیر صافی شیعه است . که افتخارات خودشان

را ذکر می کردند عباس بن عبدالمطلب می گوید که سقایه‌ی حاج با من

است، آب دادن به حاجی‌ها، که این خود یک مقصدی بود، فراهم کردن

آب و سیراب کردن حاجی‌ها این مقصدی بود برای عباس بن

عبدالمطلب.

طلحه یا شیبیه هم عمارت مسجد الحرام را، آباد کردن، بررسی کر دن هر کجا اختلال بوجود بیاید از لحاظ عمران و آبادی، این مناسب و مقام هم برای طلحه بود. اینها این دو نفر را ذکر می کردند این دو موضوع را ذکر می کردند و به این دو موضوع افتخار می کردند، (نسبت به حضرت علی بن ابی طالب (ع)) که ما اینقدر شأن و منزلت داریم و موقع یت داریم که سقايه حاج و عماره‌ی مسجدالحرام با ما می‌باشد. حضرت علی(ع) با کمال تواضع گفتند که من به عنوان افتخار نمی‌گویم ولی من آن کسی هستم که نه در مکه مانده بودم که با پیغمبر هجرت نکرده باشم. (حضرت علی(ع) با پیغمبر هجرت کرده و فدایکاری های فراوانی ليلة المیت و امثال آنها نشان داده است). فقط آمده بود ایمان و جهاد در راه خداوند را ذکر کند. عبارت این است که {قال علی(ع) إِنِّي آمَّتْ قَبْلَكُمَا ثُمَّ هاجرتُ وَ جَاهَدْتُ} و از این قبیل کلمات ذکر کرده اند . حق این عبارت در مجمع البیان هست که {صَرَبَتْ خَرْطُومَكُمَا بِالسَّيفِ حَقَّ آمِنَّتْ بِاللهِ} من خرطوم شما را با مشیر زدم تا اینکه شما ایمان آوردید . این هم

ركوع و در حال نماز آنقدر فضیلت و عظمت پیدا کرد که آیه ای درباره‌ی آن در قرآن به این ترتیب نازل شد، (امام می فرمایند) بعضی‌ها گفتند که دادن یک انگشت را بقدر عظمت پیدا کند؟! ولايت را تثیت کند؟! در ردیف {الله} و {رسوله} شخص را در قرآن ذکر کند؟! از آن جهت آنها فکر کردند، قیمت انگشت را بالا بردن، روایت این هم در جلد هفتم مستدرک می‌باشد، گفته اند انگشت‌تری که حضرت علی (ع) به آن سائل داد معادل خراج شامات بود (سوریه، لبنان، اردن) و آن خراج شامات و مالیات شامات سیصد بار شتر بود از طلا و نقره، انگشت‌تر هم ۹ مثقال بیشتر و زدن نداشت چهار مثقال حلقه‌ی انگشت و پنج مثقال نگین آن وزن داشت و اما نگین آن از یاقوت و... سعی کردند قیمت این انگشت را بالا برند و بگویند بخاطر این بود که در قرآن اینقدر مورد تمجید قرار گرفته است و امام می‌فرمودند این درست نیست اول این که حضرت علی (ع) این چنین انگشت‌تری از کجا آورده بودند و در آنجا نوشته بود که در جنگی، مروان بن طوق را حضرت علی کشت و انگشت‌مال آن مقتول بوده (و بنده هم نوشته ام در کتاب علماء که هنوز چاپ نشده).

اولاً حدیث مرسلا است سند ندارد دوم این است که ما در جنگ‌های تاریخی کسی به عنوان مروان بن طوق را نداریم و نمی‌بینیم. سوم اینکه از حضرت امیر المؤمنین (ع) بعید است که یک این چنین انگشت‌تری در انگشت داشته باشد.

با آن زهدی که داشته‌اند با آن توجه ای که به مردم داشته‌اند اگر این چنین انگشت‌تری حضرت امیر داشتند به فقر، به همه فقر مدینه و حجاز کمک می‌کرد و به همه‌ی آنها احسان می‌کرد، این است که اینها بجا ای اینکه فکر کنند علت ارزش آن اخلاق است {ضربة‌علی يوم خندق افضل من عبادة التقلين} و نیت باعث شده که عمل ارزش پیدا کند آمدند ظاهربینی کردند قیمت انگشت را بالا برند خلاصه آنچه که خیلی مهم می‌باشد مسئله‌ی اخلاق می‌باشد که این خیلی مؤثر می‌باشد که در دو جا {فی سبیل الله} دارد.

دوم جهاد مثل آب دادن به حاجی‌ها و عمارت مسجد نیست، جهاد عظمت آفرین می‌باشد، جهاد مثل روحی است در یک جامعه بوجود می‌آید و کالبد آن جامعه را به حرکت در می‌آورد عملی را که اینطور حیات بخش است نمی‌شود با آب دادن به حاجی‌ها یا تعمیر مسجد الحرام مقایسه کرد این است که این آیه یکی از آیات است که دلالت دارد بر عظمت فوق العاده‌ی جهاد که مورد بحث ما می‌باشد. مطالعه‌ی کردم دیدم که شیخ مفید در اختصاص {ذکر سبعین منقبه} به حضرت امیر (ع) ۷۰ منقبه را ذکر می‌کند. خیلی مفصل است. چند صفحه است. آخرش این را

بنابراین کار شما مثل علی بن ابی طالب (ع) که مجاهد فی سبیل الله است، نمی‌باشد.

{لا یستون عند الله و الله لا یهدى القومظلمی} پشت سرش، این آیه ۱۹ از سوره‌ی توبه (۶) {الذین آمنوا و هاجروا و جاهدوا فی سبیل الله باموالهم و أنفسهم أعظم درجة عند الله و أولئک هم الفائزون} – بیشترهم ربّهم بر حمّة منه و رضوان و جنات لهم فيها نعيم مقيم – خالدین فیها ابداً إنَّ الله عندَه أجر عظيم آیه دلالت دارد بر فضیلت و پاداش بسیار بالا برای مجاہدین، کسانیکه ایمان آورند، بعد هجرت کردند، آیت الله طباطبائی در تفسیر المیزان (که بعداً می‌خوانیم) یک جایی دارند که در قرآن هر جهادی، هجرت الی الله است، می‌گوید چون کسی که جهاد می‌کند، خانه و آشیانه و وطن را پشت سر می‌گذارد، و حرکت می‌کند برای عرصه‌ی جهاد، عرصه‌ی جهاد هم کار ساده ای نیست. عرصه‌ی جانبازی و فدایکاری است. این شخص تا دل از قام متعلقات دنیا نکند، حقی از وطن خودش از همه چیز، و جان خود را در طبق اخلاص نگذارد، جهاد نمی‌رود، ایشان می‌فرماید، جهاد یک نوع هجرت است و خودش آن زمان مهاجرت هم بود، از مکه به مدینه هجرت کرده بودند {الذین آمنوا و هاجروا و جاهدوا فی سبیل الله باموالهم و أنفسهم و...} از آیه ۲۱ تا ۲۴ از سوره‌ی توبه، که در سوره توبه آیات فراوان مربوط به جهاد هست، سوره‌ی نهم قرآن مجید.

شأن نزول آیه هم معلوم، آن چه از آیه فهمیدیم معلوم، به چند نکته باید توجه کنیم اول مسئله اخلاص می‌باشد که در تأثیر عمل، در ارزش عمل دخالت فراوان دارد از این جهت مخصوصاً در ما طلبه ها مسئله‌ی اخلاص خیلی مهم می‌باشد که پیامبر (ص) می‌فرماید {من اخلص الله اربعين صباح فجر الله ينابيع الحكمة من قلبه على لسانه} اثر زیاد دارد علم تنها به تعلم نیست به مطالعه نیست بیشتر مربوط به جنبه‌ی قلبي و اخلاق می‌باشد. از امام صادق (ع) در سوره‌ی شعراء این آیه که {يَوْمٌ لَا ينفع مالٌ وَ لَا بنون إِلَّا مَن أَقَى... بِقَلْبٍ سَلِيمٍ} قلب سلیم را به قلبي که سرشار از اخلاق باشد معنا می‌کنند. یک وقتی امام (اعلی الله تعالی مقامه) در صحبتستان به یک مناسبی در اخلاق بحث می‌کردند، فرمودند که حضرت امیر (ع) در نماز در حال رکوع انگشت خود را به سائلی داد خداوند متعال آیه‌ای نازل کرد آیه ۵۵ از سوره‌ی مائدہ {إِنَّمَا وَلِيَكُمُ اللهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا} ولی شما خداست و دیگر رسول خداست و دیگر {وَالَّذِينَ آمَنُوا} در ردیف همین‌ها می‌باشد و آن چه کسی است؟ {وَالَّذِينَ يَوْمَ الْحِجَّةِ إِذَا حَلَّتِ الْحِجَّةُ وَبَيْتُوْنَ الزَّكَّةَ وَهُمْ رَاكِبُون} این تفسیر همان {وَالَّذِينَ آمَنُوا} است. چه طور می‌شود که دادن یک انگشت در حال

{آزواجکم} و همسرانتان (۴) {عشيرتکم} (۵) {آموال افقر قاتمودها} (۶) (اماالی که بدست آورید هر چه که باشد) {تجاره تخشون کسادها} (۷) (تجارق که از کساد آن بینانک می باشد) {مساکن ترضونها} (۸) این ۸ مورد را یک طرف قرار دادند که اگر اینها احباب باشند الیکم من الله و رسوله و جهاد... فترصوا ... اگر اینها در نزد شما محبوب تر باشند از خدا و رسول خدا و جهاد فی سبیل الله، (یعنی آنقدر شما باید از نظر فرهنگی بالا و ایمانتان نسبت به موازین اسلام، خدا و رسول خدا و جهاد بالا باشد که جهاد از همه اینها نزد شما محبوب تر باشد .) در جهاد سنتی خواهید لرد و وقتی سستی کردید منتظر آینده ای ناگواری باشید. عزت و عظمت شما در گرو جهاد می باشد اگر اینظور نشد {فترصوا حتی یعطی الله بامرہ و الله لا یهدی القوم الفاسقین} و باز خداوند فاسقین را هدایت نمی کند، هدایت خاص که بر می گردد به سلب توفیق . در تفسیر صاف بعد ذکو تفسیر آیه می گوید اقول فی الایه تشید عظیم آیه مشتمل بر یک تشید بزرگی است، کمتر کسی است که رهایی پیدا کند از این تهدید، چون آیه ۸ چیز را یعنی همه موارد دنیوی را در یک کفه گذاشت، خدا و رسول خدا و جهاد را در کفه ای دیگر، می گوید باید این کفه، از آن کفه، از نظر محبت قلی بیشتر باشد اگر بیشتر نبود منتظر آینده ناگوار باشید، (این هم آیه ۲۱ از سوره‌ی توبه) آیاتی درباره جهاد در سوره انفال می باشد که به نظر بنده این آیات از آیات ذکر شده عجیب تر است، این آیات است درباره ای جنگ بدر است در اوایل سوره انفال، سوره‌ی انفال را سوره قتال هم می گویند در سوره انفال سوره‌ی هشتم، جنگ بدر ذکر شده ما همه ای آیات را نمی خواهیم، ۳ مورد را ذکر می کیم برایأخذ نتیجه {و اذ یعدکم الله احدی الطائفین أئها لكم} {ابوسفیان با یک کاروان تجاری رفته بودند به شام، کاروان تجاری دو مرتبه از مکه به شام می رفتند رحله الشتاء، رحله الصیف، از مکه می رفت به شام و از شام می آوردند، می فرخوختند، استفاده‌های کلانی ثروتمندان بزرگ می بردند، یکی از آن ها ابوسفیان بود، امام (رضوان الله تعالی علیه) باز در صحبت‌هایشان داشتند در صحیفه نور هم هست، که اسلام اول با این ثروتمندان مبارزه کرد، که نگویند دین اسلام طرفدار اغنیاء است، ابوسفیان، ابوجهل، ابوهعب، اینها تجار و پولدار های خیلی مهمی بودند، اینها در حجاز مخصوصاً در مکه تمام نبض اقتصاد را در دست داشتند. مردم دیگر همه شان برای اینها کار می کردند. و اسلام بخاطر برانداختن این قبیل استبداد اقتصادی، با اینها مبارزه کرد. خلاصه، ابوسفیان رفته به شام برای آوردن محتاج با هزار شتر مال بیاورد، ۴۰ نفر فقط حافظ و نگهبان این کاروان تجارتی می باشند، مسیر مکه و

دارد که حضرت امیر که به شهادت رسید، بدنش را غسل می دادند جای زخم‌های بدن را شمردند {فَكَانَتْ أَلْفُ جَرَاحَةٍ مِّنْ قَرْنَهِ إِلَى قَدْمَهِ} هزار جای زخم در بدن حضرت وجود داشت . سابقًا وقتی که مجاهدین به میدان جنگ می رفتند، کشته می شدند یا کشته نمی شدند، بر می گشتند، زخم‌های بدنشان را می شمردند. اینها هر کدام یک مдалی بود. بجای قبه و مдал که الان مرسم است . این‌ها بجای قبه و مطال زخم های بدن می شمردند. چند تا زخم برداشته . هر کدام از این‌ها مطال افتخار بود و سابقه‌ماش را روشن‌تر می‌کرد. این است که اگر در تاریخ ببینید، این گونه موارد زیاد است. (ع) **جعفر مثلاً زخم‌های بدنش را شمردند، سید الشهداء** (ع) شمردند، این بخاطر این بوده است، می شمردند تا بدانند که آن مرتبه ی فدایکاری این شخص چه اندازه بوده است . شیخ مفید می گوید {فَكَانَتْ أَلْفُ جَرَاحَةٍ مِّنْ قَرْنَهِ إِلَى قَدْمَهِ} از سر تا پای حضرت امیر المؤمنین هزار جای زخم در بدن وجود داشت، این یک آیه که عرض شد آیات قرآن در این باره زیاد است، آیه ای دیگری، آن هم در سوره ی توبه است . **{قُلْ إِنْ كَانَ آبَائُكُمْ وَ أَبْنَائُكُمْ وَ إِخْوَانَكُمْ وَ أَزْوَاجَكُمْ وَ عَشِيرَتَكُمْ وَ امْوَالَ اقْتَرَفْتُ مُوْهَا وَ تِجَارَةً تَخْسُونَ كَسَادَهَا وَ مَساَكِنَ تَرْضُونَهَا أَحَبُّ الِّيْكُمْ مِّنَ اللَّهِ وَ رَسُولِهِ وَ جَهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرْبَصُوا حَتَّى يَا إِنَّ اللَّهَ بِأَمْرِهِ وَ اللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ}** این آیه ۲۶ سوره‌ی توبه می‌باشد. اینجا خداوند متعال ۸ چیز را در یک کفه‌ی ترازو قرار داده و ایمان به خدا و رسول و جهاد را هم در کفه‌ی دیگر، آیه در این زمینه است که جهاد باید برای مسلمان محبوب باشد، اولین آیات قرآن که درباره‌ی جهاد نازل شد با توجه به اینکه هنوز همه مسلمانان آقدر رشد نکرده بودند {كَتَبْ عَلَيْكُمُ الْقَتْالُ وَ هُوَ كَرِهٌ لَكُمْ} اول اینطور بود ولی بعد در نتیجه‌ی ممارست زیاد در نتیجه‌ی مداومت کارشان در حضور پیغمبر (ص) کم کم آنها عاشق جهاد شدند گفتند **{قُلْ لَنْ يَصِيبَنَا إِلَّا احْدَى الْحَسَنَيْنِ}** ما به جهاد برویم احمدی الحسینین نصیب ما می شود یا فتح و پیروزی یا شهادت، شهادت را در برابر خودشان حسنی حساب می‌کردد، قرآن سعی می‌کند که جهاد طوری باشد که مردم دوست داشته باشد عاشق باشند این روحیه‌ی شهادت طلبی را در مردم ایجاد کنند آیه در این مورد است . در تفسیر صافی بعد از ذکر آیه می گوید آیه مشتمل بر تشدید شدید، مشتمل است بر یک امر بسیار مهم ، تهدید شدیدی که خداوند می گوید باستی (یک طرف متاع دین را می گذارد ۸ مورد ذکر می‌کند، یک کفه‌ی دیگر را هم جهاد می گذارد .). جهاد در نظر شما از همه محبوب تر باشد اگر نشد منتظر آینده ی ناگواری باشید **{قُلْ إِنْ كَانَ آيَاتُكُمْ}** به مردم بگو اگر بدران شما (۱) {أَبْنَاءُكُمْ} (۲) {إِخْوَانَكُمْ} (۳)

دو طائفه مال شماست. یا عیر یا نفیر، یا کاروان تجاری و یا آن لشکر، آن لشکر را هم، در هم شکستن، خودش یک مسأله است.

{وَتُوَدُّونَ أَنْ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوكَةِ تَكُونَ لَكُمْ} ولی عدهای بودند چون تازه مسلمان شده بودند، هنوز به آن جهاد و درگیری عادت نداشتند، به اصطلاح نهادینه نشده بود، دوست داشتند که {غَيْرَ ذَاتِ الشُّوكَةِ} برای اینها باشد. غیر ذات الشوکه کدام است؟ {ذَاتِ الشُّوكَةِ} که همان لشکر را می‌گوید، غیر ذات الشوکه همان عیر را می‌گوید، کاروان تجاری، مردم دوست داشتند بدون درد سر بیایند، آن کاروان تجاری را دستبرد بزنند، بگیرند و ببرند، اما خدا چه می‌خواهد.

{يَرِيدُ اللَّهُ أَنْ يَحْقِيقَ الْحَقَّ بِكُلِّ مَا تَهْوِي} ولی خدا می‌خواهد حق را تثبیت بکند. اسلام را، حق را تثبیت بکند. به چه وسیله؟ با جهاد، می‌خواهیم بگوییم جهاد یکی از راه‌های احقيق حق است. یعنی بعضی‌ها جز زبان شمسیر نمی‌فهمند. مثل حزب الله لبنان واقعاً ۶۰ سال سعی کردند، بلکه اسرائیل بفهمد زبان منطق و استدلال را، که آمده یاک نقطه ای را به وسیله‌ی قدرت‌های استکباری تصرف کرده، میلیون‌ها انسان را از خانه و آشیانه خودشان بیرون کرده است و آنجا حما م خون راه انداخته است، کشtar و تخریب، این کار اسرائیل بوده، ولی ۶۰ سال سعی کردند که این مطلب را بفهمد، که خانه‌های دیگران را خراب کردن، تصرف کردن، مردم را از خانه و آشیانه خود بیرون کردن و کشتن زن و کودک کار درستی نیست. حال اینها که زبان منطق را نمی‌فهمند باید با زبان شمشیر با اینها حرف زد. این بود که حزب الله لبنان این کار را کردند. توانستند اینها که از لحظه نیروی دریایی و هوایی و زمینی واقعاً از آنها خیلی کمتراند آنها را شکست دهند.

قدرت ایمان، قدرت جهاد اسلامی طوری بود که توانستند افسانه لشکر شکست ناپذیر را بالآخره بر باد بدند. این زبان، زبان جهاد است، گاهی اینگونه است. قرآن می‌گوید، همانطور که جهاد دارای ثواب و فضیلت است، یک چیز دیگر هم هست و آن اینکه جهاد احقيق حق می‌کند، حق را ثابت می‌کند. غیر از جهاد هیچ چیزی کاربرد این چنینی که بتواند حق را ثابت کند ندارد.

شام طوری واقع شده است که باید از مدینه عبور کنند، از مکه می‌آید به مدینه از مدینه می‌رود به طرف شام.

عبدالله پدر پیغمبر (ص) که در مدینه مدفون است، ایشان هم از شام بر می‌گشته اند و آنجا از دنیا رفته اند. خلاصه طوری است که، کسی که می‌خواهد از مکه به شام برسد باید از مدینه به شام برد. پیغمبر هم در مدینه است و اطلاع حاصل شده که کاروان تجاری ابوسفیان از شام می‌خواهدن برگردند هزار بار شتر متاع دارند، فکر کردند که اینها را از آنها بگیرند.

حال ممکن است شما بفرمایید، چرا بگیرند؟ برای خاطر اینکه این مهاجرین که از مکه کوچ کردند با پیغمبر به مدینه ده ها و صدها نفر قام اموالشان را در مکه تصرف کردند. تمام اموال مهاجرین را ابوسفیان و ابوجهل و ابولهب متصادر کردند و گرفتند. اسلام هم که تقاص و احقيق حق را به انسان حق می‌دهد. حال گفتند اگر ما اینها را از آنها بگیریم، یک مقداری توانسته ایم از مالی که از ما بردیم اند، بلعیدنند، پس گرفته باشیم. از این جهت اینها حرکت کردند، پیغمبر فرمود و آنها حرکت کردند. برای خاطر اینکه ابوسفیان وقتی بر می‌گردد، اموال را از آنها بگیرند، خداوند احدی الطائفین را وعده می‌دهد به مسلمان‌ها، یکی اینکه بتوانند این کاروان تجاری را موقع برگشتن بگیرند و بیاورند برای مدینه اما یک چیز دیگر هم هست، که همان واقع شد. به این می‌گویند (عیر) او عیر، غیر از نفیر است، نفیر چیست؟

نفیر این است که ابوسفیان توانست (اطلاع که حاصل کرد از فکر مسلمانان) با زرنگی توانست کاروان را طوری بگذراند که دیگر بتوانند مسلمان‌ها بر آن تسلط پیدا کنند، ابوسفیان کاروان را برد و خبر در مکه پیغمبر با یاران خودش آمده‌اند به سرزمین بدر، برای جلوگیری از این کاروان، و ما آن را آوردیم، حالا پس بروم پیغمبر و اصحاب را از میان برداریم. چون قریش آرام ننشستند، می‌دانستند پیغمبر را که از مکه بیرون کردند، هر کجا باشد سراغ اینها خواهد آمد. اینها گفتند قبل از اینکه مسلمان‌ها قدرت پیدا کنند، سرکرده دشمن همان ابوسفیان و ابوجهل و اینها هستند، می‌خواهند بیایند با پیغمبر بجنگند. کجاست پیغمبر؟ در سرزمینی به نام بدر، یک چاهی آنجا بوده به آنجا بدر می‌گویند. و این بود که آمدند. آن عیر است و این نفیر است. عیر یعنی، کاروان تجاری و نفیر آن لشکری که از مکه آمدند برای جنگ با پیغمبر. {و إِذْ يَعْدُكُمُ اللَّهُ أَحْدَى الطَّافِفَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ} خداوند به مسلمانان وعده می‌داد که یکی از